

УДК 687.31

АПСАЙКЛІНГ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНДУСТРІЇ МОДИ

М.Г. ХОРОЛОВА, А.І. БАБИЧ, В.П. КЕРНЕСИ

Київський національний університет технологій та дизайну

Термін “апсайклінг” має англійське походження (upcycling — вторинне використання) і означає творче перевтілення виробничих відходів у витвори мистецтва, побутові вироби, одяг, аксесуари тощо. Важливим є те, що в результаті отримана таким шляхом річ перевершує своїми якостями (як естетичними, так і функціональними) вихідний матеріал. На відміну від процесу переробки відходів у вторинну сировину, апсайклінг не потребує значних додаткових виробничих витрат.

Практика переробки старих речей не має певної дати винаходу, а супроводжує людство впродовж усієї його історії. Іронія в тому, що раніше вона була здебільшого викликана дефіцитом і високою вартістю продукції, а сьогодні навпаки популярна через надмірну кількість речей у побуті та відходів.

Дослідивши історію виникнення і розвитку апсайклінгу, як явища у суспільстві можна зазначити, що так чи інакше у різні часи та епохи людство стикалося з ним ремонтуючи і реставруючи різні речі. З часом було винайдено техніки і технології ремонту, реставрації та оновлення виробів, саме тоді апсайклінг увійшов у світ як напрям і став екологічною практикою.

Апсайклінг можна побачити в японській культурі, де здавна практикують Кінцугі, мистецтво ремонту зламаної кераміки шляхом лагодження ділянок зламу лаком, змішаним із порошковим золотом. Так само як і в культурі амішів, де традиційну ковдру створюють шляхом повторного використання врятованої тканини.

Під час Другої світової війни після оголошення нормування одягу у 1943 році Міністерством інформації Великобританії була запущена кампанія «Зробити та відремонтувати», що заохочувало громадян використовувати запаси одягу довше. Були розроблені поради та методики як зробити так, щоб одяг служив довше: як його прати, як запобігти пошкодженню міллю вовняних матеріалів і як зберігати взуття.

З часом здатність ремонтувати, переробляти та виготовляти одяг з нуля ставала все більш важливою. Постачання стало настільки дефіцитним, що жінки не могли купувати тканини і змушені були вдаватися до використання домашнього текстилю, такого як штори та скатертини, для виготовлення одягу. Матеріал для затемнення вікон а також парашутний шовк іноді використовувалися для білизни, нічних сорочок і весільних суконь.

У 1950-х роках з'явився напрям смітцевого мистецтва. Назва «junk art» була введена британським мистецтвознавцем Лоуренсом Алловеєм для опису мистецтва, виготовленого з металобрухту, зламаних машин, деревини чи інших матеріалів, які вважалися відходами. В цей час апсайклінг став популярним способом створення унікальних і персоналізованих модних речей, особливо серед представників субкультури хіпі.

Апсайклінг або «кастомізація» знову став популярним наприкінці 1980-х і напочатку 1990-х років, коли Велика Британія зіткнулася з великою рецесією. Підлітки, які були захоплені модою, виражали свою ідентичність, переробляючи, деконструюючи та кастомізуючи одяг, який передавався від їхніх старших родичів.

Лише в 1990-х роках апсайклінг продуктів був визнаний екологічною практикою. Екологи та громадські активісти почали визнавати вплив відходів на навколишнє середовище та почали просувати апсайклінг як спосіб зменшення відходів та збереження ресурсів.

Оскільки все більше людей стають обізнаними щодо екологічних проблем планети та стають на захист навколишнього середовища, апсайклінг набув популярності, особливо після фінансової катастрофи 2008 року, і продовжує розвиватися широкими темпами сьогодні.

Отже, технології апсайклінг можна використовувати при переробці сміття, пластику, текстилю, деревини та інших матеріалів виготовляючи з них нові вироби різного призначення. Також технології апсайклінг можна використовувати при переробці готових вживаних виробів перетворюючи їх на шедеври шляхом ремонту, реставрації, оновлення, кастомізації.

Література

1. Діджиталізація, сталість та інклюзивність: що потрібно знати про моду майбутнього [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://folga.com.ua/ua/articles/didzitalizaciya-ustoicivost-i-inklyuzivnost-cto-nuzno-znat-o-mode-budushhego>.
2. The evolution and history of Upcycling: from the 40s to nowadays. <https://www.revibe-upcycling.com/blog/fashion/the-evolution-and-history-of-upcycling>.
3. The History of Upcycling How it Became an Important Aspect of Sustainable Fashion. <https://scrappliquegalore.com/blogs/news/the-history-of-upcycling-how-it-became-an-important-aspect-of-sustainable-fashion>.
4. The History Of Upcycling. <https://alterist.com/blog/editorial/the-history-of-upcycling#:~:text=Technically%2C%20the%20history%20of%20upcycling,has%20also%20existed%20in%20luxury>.
5. History of Upcycling. <https://recoverbrands.com/a/blog/history-of-upcycling>.
6. What upcycling business can I start? <https://www.echo-eco.com/what-upcycling-business-can-i-start/>.
7. Reasons Recycled Paper is Different from Upcycled Paper. <https://bluecatpaper.com/reasons-recycled-paper-is-different-from-upcycled-paper/>.